

Jaarverslag 2007

WZNH

Monumentenadviescommissie

Jaarverslag 2007

WZNH

Monumenten-
adviescommissie

WZNH

adviescommissies
voor ruimtelijke
kwaliteit

Alkmaar,
juni 2008

Voorwoord

mw. drs. D. Van Hoogstraten, *voorzitter WZNH Monumentenadviescommissie*

dr. ir. N. de Vreeze, *directeur WZNH*

In de vier jaar van haar bestaan heeft de WZNH Monumentenadviescommissie ervaring opgedaan met zeer diverse monumenten. Van stolpboerderij tot kerkorgel en van gemaal tot houten woonhuis, het is allemaal voorgelegd aan de commissie. Ook de aard van de plannen verschilt sterk. We zien restauratieplannen, bescheiden verbouwingen en complete functiewijzigingen. Soms adviseert de commissie over de vraag op welke gronden objecten het überhaupt verdienen om als monument beschermd te worden. De commissie besteedt ook veel aandacht aan grotere ensembles en Beschermd Stads- en Dorpsgezichten omdat de stedenbouwkundige context van een monument en de relatie met naburige objecten van belang is bij de beoordeling van een bouwplan. Daarom is de commissie in 2007 begonnen met een onderzoek naar het functioneren van de effectiviteit van het juridische instrumentarium van Beschermd Stads- of Dorpsgezicht.

Omdat restauratiearchitecten en architectuurhistorici zitting hebben in de WZNH Monumentenadviescommissie kan de grote diversiteit aan vragen deskundig en doelmatig behandeld worden. De commis-

sie realiseert zich steeds dat het cruciaal is dat een gebouw goed gebruikt kan worden door de eigenaar. Respect voor het monument en behoud van oorspronkelijke materialen en structuren vormen echter de basis van de beoordeling van een aanvraag voor een monumentenvergunning. Per geval moet bekeken worden hoeveel een monument kan 'hebben'.

De publicatie uit 2005, *10 voor de toekomst. Werkwijze en beoordelingsprincipes van de WZNH Monumentenadviescommissie*, wordt daarbij nog altijd gehanteerd: hierin worden de richtinggevende begrippen toegelicht. In 2008 zal deze publicatie als landelijke publicatie in samenwerking met collega-organisaties uit andere provincies in een iets aangepaste tweede druk verschijnen.

In 2007 waren 21 gemeenten bij de commissie aangesloten en werden 102 nieuwe plannen besproken, ongeveer evenveel als in 2006. De onafhankelijke toetsing en de uitgebreide planbehandeling werkt goed: de achterliggende gedachten bij de adviezen over de cultuurhistorische betekenis van een bouwplan voor een monument worden in Bijlage I nog eens opgesomd.

Dat de Monumentenadviescommissie onderdeel uitmaakt van WZNH waarborgt over het algemeen een goede afstemming tussen het welstandsadvies en het monumentenadvies en de commissie waakt er steeds voor dat die onderlinge communicatie goed verloopt.

Bij de totstandkoming van een advies spelen de gemeentelijke plantoelichters een belangrijke rol. Zij vormen de schakel tussen gemeentelijke organisatie, opdrachtgever, ontwerper en commissie. De plantoelichters zorgen ervoor dat de aanvraag zo goed mogelijk gedocumenteerd aan de commissie wordt voorgelegd en ze zijn goed op de hoogte van de relevante lokale omstandigheden.

Tot 1 mei 2007 adviseerde de commissie ook het provinciale bestuur over ingediende bouwaanvragen voor provinciale monumenten. Een vertegenwoordiger van de Monumentenwacht trad daarbij op als plantoelichter. Als gevolg van veranderingen in de provinciale ambtelijke organisatie werd het contract tussen provincie en Monumentenwacht verbroken en stopte voor WZNH de advisering over provinciale monumenten. De commissie betreurt dat, niet alleen omdat provinciale monumenten vaak bijzondere gebouwen en ensembles zijn, waarvoor niet zelden interessante plannen gemaakt worden, maar ook omdat ze denkt dat ze de belangen van de provinciale monumenten als onafhankelijke, deskundige commissie goed kon behartigen. De kans is echter groot dat in elk geval een deel van de plan-

nen voor provinciale monumenten weer ter tafel komt als vanaf 1 januari 2009 de wijziging van de *Monumentenwet 1988* en de *Wabo* (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking treden. Rijk en provincie doen dan een stap terug omdat hun adviesplicht zal worden beperkt. Gemeentebesturen krijgen dan meer verantwoordelijkheden voor de vergunningverlening voor aanpassingen en veranderingen in rijksmonumenten en provinciale monumenten. De RACM adviseert dan alleen nog als het voortbestaan van het monument of belangrijk deel daarvan in het geding is, als een monument gereconstrueerd wordt naar een oudere verschijningsvorm of bij ingrijpende functiewijzigingen. En natuurlijk blijft de RACM een belangrijk kennisinstituut voor vragen over de omgang met monumenten. Als adviesorgaan kan de WZNH Monumentenadviescommissie gemeentebesturen dan ondersteunen bij de dagelijkse planbehandeling van gemeentelijke, provinciale én rijksmonumenten.

De WZNH Monumentenadviescommissie wil ook in 2008 een onafhankelijke, deskundige gesprekspartner blijven voor gemeentebesturen en voor alle andere betrokkenen bij het behoud en de ontwikkeling van monumenten in de provincie Noord-Holland.

Inhoud

1 DE COMMISSIE STELT ZICH VOOR	8
2 WERKWIJZE EN BEOORDELINGSKADER	10
3 OVERZICHT VAN AANGESLOTEN GEMEENTEN EN BEHANDELDE PLANNEN	14
4 MONUMENTENPLANNEN PER GEMEENTE	16
5 PROVINCIALE MONUMENTENPLANNEN	44
6 BIJZONDERE PROJECTEN	48
7 ONDERZOEK EN PUBLICATIE	54
Bijlage I Waarom een wznH Monumentenadviescommissie	58
Bijlage II Indieningsvereisten	59
Bijlage III Aangesloten gemeenten en plantoelichters	59
Bijlage IV Curriculum Vitae	60

De commissie
stelt zich voor

De wznH Monumentenadviescommissie is in 2003 geïnstalleerd. De commissieleden zijn benoemd door wznH volgens de voor welstandscommissieleden gebruikelijke contractuele en financiële regelingen.

De Monumentenadviescommissie telt in totaal vijf leden: de architectuurhistorici drs. Marijke Beek en drs. Dorine van Hoogstraten (voorzitter) en de (restauratie-) architecten Marloes van Haaren, ir. Nanette de Jong en ir. Hans Kodde.

Deze specialisten kennen de actuele ontwikkelingen in het brede werkterrein van de monumentenzorg en de hedendaagse instandhoudingpraktijk. Zij brengen ieder hun specifieke expertise, vakkennis en ervaring in bij de behandeling en beoordeling van de monumentenplannen en de advisering over bouwvergunningaanvragen.

In de maandelijkse vergadering van de commissie hebben telkens de voorzitter en twee roulerende leden zitting. De commissie wordt ondersteund door commissiecoördinator Ana van der Mark MA.

In Bijlage IV vindt u de curricula van alle leden en de coördinator.

De commissie in het oude station van Vogelenzang tijdens de excursie naar Heemstede en omgeving. Van links naar rechts: Hans Kodde, Marloes van Haaren, Ana van der Mark, Marijke Beek, Dorine van Hoogstraten en Nanette de Jong

Werkwijze en beoordelingskader

The image features a white background with several large, solid black shapes. A large, curved black shape on the left side partially overlaps the text. Another large, curved black shape is positioned below the text, extending towards the bottom right. The text 'Werkwijze en beoordelingskader' is written in a red, serif font, centered in the upper portion of the image. The overall design is minimalist and modern.

De commissie vergadert ten minste één keer per maand op de laatste woensdag van de maand. Om tot een goede beoordeling te kunnen komen, moeten de ingediende plannen voldoen aan een aantal eisen (zie Bijlage 11). Bij ingewikkelde en/of ingrijpende plannen kan een bezoek vooraf door de coördinator plaatsvinden, al dan niet vergezeld door een commissielid.

De vergaderingen van de commissie zijn openbaar. Het is van belang dat eigenaren en opdrachtgevers bij de vergadering aanwezig zijn en hun zienswijze kenbaar maken. Na een toelichting door de plantoelichter van de gemeente en van de architect en/of de opdrachtgever, beoordeelt de commissie het plan vanuit het gezichtspunt van monumentenzorg. De monumentale waarden van het object of ensemble vormen het uitgangspunt. De centrale vraag bij de planbeoordeling: is de ingreep zodanig vormgegeven dat het monumentale karakter van het object of ensemble geen geweld wordt aangedaan terwijl toch sprake kan zijn van een optimale gebruikswaarde?

De commissie wil in een zo vroeg mogelijk stadium van het traject naar een monumentenvergunning bij het bouwplan betrokken worden. Dit kan in de vorm van een preadvies, waarbij aanvrager, architect en commissie met elkaar overleggen over de 'spankracht' van het monument en de optimale uitwerking van het plan. De ervaring van de commissie is dat dergelijke bijeenkomsten vruchtbaar kunnen zijn. Soms is zelfs meer mogelijk dan een eigenaar in eerste instantie dacht en er blijken vaak verschillende alternatieven te zijn. Bovendien wordt met een vooroverleg het traject verkort omdat de architect al in een vroege fase kennis kan nemen van de waarden die behouden moeten blijven.

Voor informatie is de commissie afhankelijk van de gemeentelijke plantoelichter. Hij vormt een belangrijke schakel in het gehele traject. Hij kan de commissie voorzien van lokale informatie, waarbij historische verenigingen in sommige gevallen eveneens een rol spelen. Bovendien zijn het de plantoelichters die direct contact met de eigenaar hebben.

De basis voor de beoordeling van bouwplannen wordt gevormd door de *Monumentenwet 1988*, de *Provinciale Verordening op het Behoud van Monumenten in Noord-Holland* en de gemeentelijke monumentenverordeningen.

De behandeling van plannen verloopt doorgaans van groot naar klein. Eerst komt de context van het gebouw aan de orde, dan het gebouw zelf en vervolgens de detaillering. De beoordeling vindt primair plaats vanuit het streven naar behoud van de monumentale waarden van het monument.

1 DE CONTEXT VAN HET MONUMENT

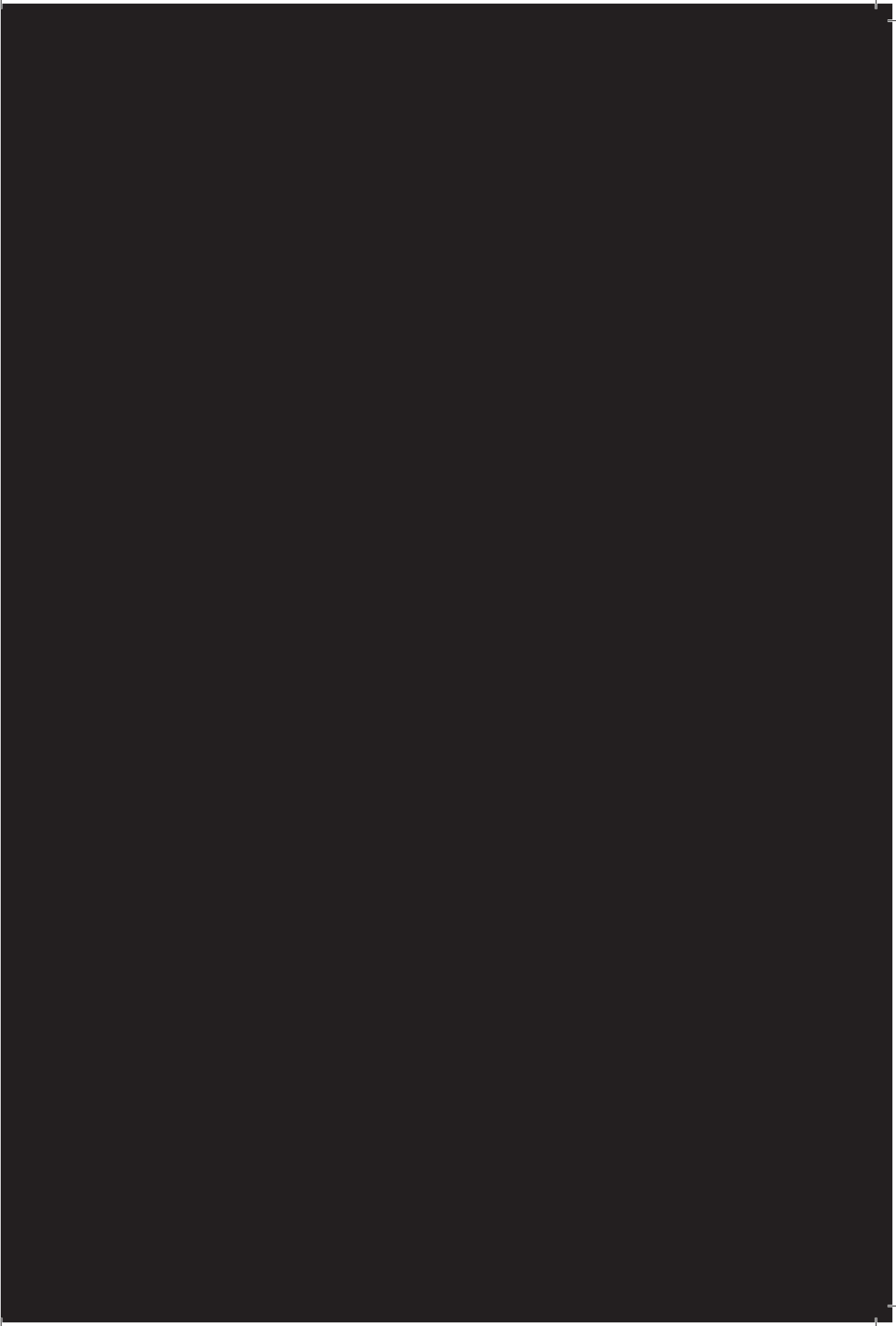
Het gebouw in de grotere context en in zijn directe omgeving, waarbij topografische gegevens en overige omgevingsinformatie van groot belang zijn, zoals kaartmateriaal, prints van Google Earth, (lucht)foto's van het gebied, het straatbeeld en de belendingen.

2 MONUMENT EN MONUMENTALE WAARDEN

Het gebouw zelf, waarbij in de redengevende omschrijving van het monument min of meer gedetailleerde beschrijvingen en waarderingen zijn opgenomen over het exterieur en/of het interieur en dus over de monumentale waarden.

3 DETAILLERING

Waarbij de vraag speelt of er bij de beoogde ingreep in het gebouw sprake is van aantasting van de monumentale waarden in details. Zo is er aandacht voor bijvoorbeeld materiaalgebruik en -toepassing, metselverband, houtconstructie, dakbedekking, vensters en kozijnen. Het uitgangspunt is: behoud gaat voor vernieuwing. Alleen indien noodzakelijk is vervanging van het materiaal in de oorspronkelijke vormgeving toegestaan.

A large, stylized graphic of the number '25' is centered on the page. The number is white with a thin black outline and is set against a solid red background. The '2' is positioned above the '5'.

Overzicht van aangesloten gemeenten en behandelde plannen

In 2007 adviseerde de Monumentenadviescommissie aan 21 gemeenten over bouwplannen voor geregistreerde monumenten. In totaal werden 143 gemeentelijke plannen besproken, waarvan 102 nieuwe bouwaanvragen. Dit betekent dat 41 plannen meer dan één keer in de commissie terugkwamen. In verhouding tot 2006 blijft het aantal nieuwe bouwplannen constant maar komen zij minder vaak terug: 88 keer in 2006 tegen 41 keer in 2007.

Deelnemende gemeenten WZNH Monumentenadviescommissie (met achter de gemeentenaam het aantal behandelde nieuwe plannen):

- Aalsmeer: 2
- Beemster: 3
- Bennebroek: 4
- Castricum: 2
- Diemen: 1
- Drechterland: 5
- Enkhuizen: 14
- Harenkarspel: 4
- Heemskerk: 4
- Heemstede: 7
- Koggenland: 2
- Medemblik: 17
- Muiden: 8
- Oostzaan: 0
- Ouder-Amstel: 3
- Purmerend: 16
- Schermer: 0
- Wervershoof: 0
- Wieringermeer: 1
- Wijdmeren: 10
- Zeevang: 0

In de periode van januari tot april 2007 besprak de commissie twaalf plannen voor provinciale monumenten. In vier gevallen betrof het een herhalingsplan. De advisering over Provinciale monumenten is per 1 mei 2007 beëindigd.

The background features a complex geometric design. A large white shape, resembling a stylized 'A' or a series of nested triangles, is set against a black background. The top-left corner of the page is a solid black triangle. A vertical black bar runs along the right edge. A horizontal black bar is positioned at the bottom left. The text is placed within the black triangle in the top-left corner.

Monumenten- plannen per gemeente

In dit hoofdstuk wordt een beknopt beeld geschetst van cultuurhistorische bijzonderheden van de gemeenten die bij de WZNH Monumentenadviescommissie zijn aangesloten. Waar dat nodig is, wordt informatie gegeven over gemeentelijke herindelingen en fusies. Bovendien wordt een aantal plannen besproken. De selectie is er op gericht een overzicht te bieden van het werkgebied en van de diversiteit aan bouwplannen die aan de commissie worden voorgelegd. Bij sommige plannen is met name de typologie van het gebouw interessant, bij andere de architect of de context. Sommige plannen zijn beschreven omdat ze bij uitstek tonen welke dilemma's er spelen in de dagelijkse adviespraktijk.

AALSMEER

Het bloemendorp Aalsmeer telt een flink aantal monumenten, waaronder een zestiende-eeuwse dorpskerk die is gesitueerd op een eilandje en alleen via een kleine brug te bereiken is. Tot de gemeente behoren 29 rijksmonumenten, één provinciaal monument en 29 gemeentelijke monumenten. In samenwerking met de Vereniging Oud Aalsmeer en de Monumentenadviescommissie wordt in 2008 nagedacht over uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst. In 2007 werden twee bouwplannen aan de commissie voorgelegd.

WATERTOREN

Aalsmeer bezit een imposante watertoren die in 1927 is gebouwd door architect Hendrik Sangster. De toren heeft een beeldbepalende ligging aan de Westeinderplassen en is kenmerkend vanwege de ornamenten in Art Deco stijl. In het verleden adviseerde de commissie over aanpassingen om de toren toegankelijk te maken voor het publiek. In 2007 wilde de gemeente aan de buitenkant van de toren een webcam aanbrengen om via het Internet de omgeving van de watertoren te promoten. Bovendien was er sprake van het aanbrengen van een node, een antenne voor draadloos internet.

In beide gevallen heeft de commissie geadviseerd zorgvuldig om te gaan met het plaatsen van dergelijke apparatuur en met name te letten op de positionering. Vanaf straatniveau moeten de apparaten zo mogelijk onzichtbaar zijn. Er mag niets aangebracht worden op het koperen dak, dit zou daardoor te zeer worden aangetast. In beide gevallen betrof het een preadvies en wacht de commissie nog op nadere uitwerking van de plannen alvorens met een definitief advies te komen.

Genieloods

GENIELOODS

Aan de Kudelstaartseweg ligt een genieloods die hoort bij het fort van Kudelstaart, onderdeel van de Stelling van Amsterdam. Het langgerekte, witgeschilderde houten gebouw dateert uit 1892, zo is op de bestektekeningen te zien. Nadat het verschillende functies had gekregen stond het al enige tijd leeg. Om het gebouw geschikt te maken voor twee wooneenheden moesten aanpassingen plaatsvinden, zowel aan het interieur als aan het exterieur.

Het karakter van de loods wordt door de voorgestelde ingreep weliswaar enigszins aangetast maar de gevel aan de straatkant blijft gelijk. Hierbij geldt het principe dat herbestemming altijd is te prefereren boven leegstand. De commissie is dan ook verheugd te horen dat de loods als woonhuis opnieuw gebruikt kan gaan worden.

BEEMSTER

De Beemster is een gebied met bijzondere kwaliteiten. Niet alleen is de polder aangewezen als UNESCO werelderfgoed; de dorpskern van Midden-Beemster is ook een beschermd dorpsgezicht. Bovendien telt de gemeente vijftig rijksmonumenten. De vijf forten die onderdeel uitmaken van de Stelling van Amsterdam zijn als provinciaal monument beschermd. In 2007 legde de gemeente drie plannen voor aan de commissie.

MUSEUM BETJE WOLFF

De voormalige pastorie van de Hervormde gemeente is een bekend gebouw voor literatuurliehebbers. In dit huis woonde de schrijfster Betje Wolff tijdens haar huwelijksjaren met dominee Adrianus Wolff. Sinds 1950 is hier een museum gevestigd. Vanaf die tijd is het pand regelmatig verbouwd. In 2007 is een ingrijpend restauratieplan opgesteld. Ten behoeve van de isolatie zouden houten vloerdelen verwijderd moeten worden en later weer teruggeplaatst.

De commissie gaf in haar advies aan dat zij grote moeite heeft met de aanpak van de vloer omdat hierdoor onherroepelijk oud materiaal onnodig verloren gaat. Zij raadde aan naar een andere vorm van isolatie te zoeken die van onderen af kan worden aangebracht, zodat de vloer zijn karakteristieke structuur kan behouden.

HERENBOERDERIJ VOLGERWIJCK

Het voorgelegde bouwplan betrof werkzaamheden aan de herenboerderij Volgerwijck, gebouwd aan de Volgerweg rond 1875. De Volgerweg is van oudsher een geliefde plek voor het aanleggen van buitenplaatsen met boerderijen.

Volgerwijck, een rijksmonument, heeft een hoog voorhuis bestaande uit een rechthoekig volume van twee bouwlagen met een schilddak dat is afgedekt met zwarte Hollandse pannen. Door middel van een brandmuur is de erachter gelegen bedrijfsruimte gescheiden van het hoofdhuis. De boerderij is één van de weinige resterende agrarische bedrijven in dit gebied.

Volgerwijck

De eigenaar is zonder een monumentenvergunning aan de slag gegaan. Hij heeft in de zuidgevel een grote overhaddeur aangebracht, die het monumentale karakter van de boerderij ernstig aantast. Ook andere wijzigingen getuigen van een gebrek aan respect voor het monument, zoals het vervangen van constructieve houten elementen in het staartstuk door een grove staalconstructie. De commissie ziet hier een duidelijk spanningsveld tussen het behoud van de monumentale waarden enerzijds en de eisen die aan moderne agrarische bedrijfsvoering worden gesteld anderzijds. Toch zou het mogelijk zijn geweest om een bevredigende oplossing te vinden als er in een vroeg stadium overleg was geweest. Als de eigenaar zich bij de gemeente had aangemeld voor een vergunning, zoals het behoort, dan hadden alle betrokken instanties: Gemeente, RACM en Monumentenadviescommissie schade aan Volgerwijck kunnen voorkomen. Nu kon de gemeente niet anders doen dan een bouwstop opleggen maar toen was het kwaad al geschied.

BENNEBROEK

De gemeente Bennebroek rondde in 2007 de vaststelling van de gemeentelijke monumentenlijst af. De lijst bestaat uit zeventien objecten en is opgesteld door Polman Advies uit Haarlem. In twee gevallen betreft het een ensemble: het Sint Luciaklooster en het voormalige psychiatrische ziekenhuis Vogelenzang. Bij een

ensemble is het complex als geheel beschermd vanwege de bijzondere combinatie van zowel de bebouwde als de onbebouwde omgeving, vaak aangeduid als 'rood en groen'. Dit betekent niet dat alle onderdelen dezelfde monumentale waarde hebben, maar dat de ensemblewaarde wordt gevormd door de onderlinge samenhang van de architectonische objecten en de landschappelijke inrichting.

De te beschermen objecten geven een interessant cultuurhistorisch beeld van de gemeente. Kenmerkend is bijvoorbeeld Huize Flora, een woonhuis met aangrenzende bollenschuur, dat herinnert aan de periode dat de bloembollenteelt een belangrijke bron van inkomsten was voor Bennebroek.

De gemeentelijke lijst werd ter goedkeuring voorgelegd aan de commissie. Hieraan voorafgaand bracht de coördinator een bezoek aan alle objecten in de gemeente. Bijzonder was het bezoek aan het Sint Luciaklooster, waar in de toekomst ingrijpende veranderingen gaan plaatsvinden.

SINT LUCIAKLOOSTER

De kern van het complex bestaat uit het klooster zelf en de Sint Josefkerk, die is verbonden met de naastgelegen pastorie. Klooster, kerk en pastorie zijn in neogotische stijl ontworpen en gebouwd door architect-aannemer N. Nelis. Het klooster uit 1895 wordt omgeven door een kloosterpark met landschappelijke aanleg waarin zich een voormalige moestuin, tuinbeelden, Lourdesgrot en nonnenbegraafplaats bevinden. Tot het complex behoort ook de Sint Franciscusschool, gebouwd in 1928 door de architect N.J. Nijman. Het ensemble bevat bovendien nog een pastorietuin en een parochiekerkhof, onderling gescheiden door een gietijzeren hekwerk. In het verleden is geprobeerd het complex op de lijst van rijksmonumenten te krijgen wat tot nu toe geen resultaat heeft opgeleverd. Om het ensemble toch te kunnen beschermen, is het in afwachting van een definitieve uitspraak van de RACM alvast op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst.

Aan de Monumentenadviescommissie werd een plan voorgelegd voor een ingrijpende functieverandering en verbouwing. Aanleiding hiervoor is het vertrek van de nonnen en de verkoop van het complex. Het klooster zal gewijzigd worden in een appartementengebouw. Op de plaats van het wasgebouw zal een nieuw woongebouw worden gerealiseerd van vier lagen met een souterrain. Tussen het klooster en het appartementengebouw wordt een ondergrondse garage aangelegd. Uitgangspunt bij het ontwerp is de oorspronkelijke architectuur zo veel mogelijk in tact te houden en de structuur van de gevels te respecteren. De appartementen worden, met uitzondering van de balkons en galerijen aan de achterzijde, binnen het bestaande volume van het gebouw gerealiseerd. In de kap zullen loggia's worden gemaakt. De binnenhof krijgt glazen toevoegingen.

Het interieur was door een aantal verbouwingen al ingrijpend veranderd. Ten behoeve van de nieuwe indeling wordt het nu opnieuw grondig gewijzigd. In het nog meest intacte deel van het gebouw, de kapel, worden drie wooneenheden gerealiseerd. Tot verbazing van de commissie hebben de vroegere bewoners een aantal objecten uit de kapel meegenomen of verkocht, waaronder glas-inloodramen, het altaar en koorbanken.

In vier sessies wordt het plan in aanwezigheid van architect en opdrachtgever besproken, waarbij de commissie verschillende opmerkingen maakt die bijdragen tot een goedgekeurd plan. De commissie vindt het programma van eisen erg overspannen. Wel heeft zij de indruk dat er respectvol met het gebouw wordt omgegaan, met name in het ontwerp van de gevels. Wat betreft het leeghalen van de kapel staat de commissie machteloos, hoewel de vaste onderdelen van het interieur voorbescherming genieten vanwege de lopende procedure tot de status van rijksmonument. Gezien de ensemblewaarde met tuinen en park laat de commissie weten dat zij betrokken wil worden bij eventuele toekomstige plannen voor de directe omgeving van het kloostergebouw.

CASTRICUM

Ook voor de gemeente Castricum werd 2007 het jaar van de gemeentelijke monumentenlijst. Naast de reeds bestaande 95 rijksmonumenten en zes provinciale monumenten krijgen nog 127 objecten de status van gemeentelijk monument.

HET OUDE THEEHUYS

Aan de commissie werd advies gevraagd over een functiewijziging van een boerderij op het terrein van het voormalige Provinciaal Ziekenhuis Duin en Bosch (onderdeel van GGZ Dijk en Duin). De boerderij is van cultuurhistorische betekenis omdat het gebouw in de negentiende eeuw door koning Willem I werd gebruikt als modelboerderij voor de ontginning van de duinen.

Een buurtbewoner wil van de boerderij – die van binnen gerenoveerd is en die rond 1960 een nieuwe kap kreeg – een theehuis te maken waarbij personeel wordt ingezet via een reïntegratieproject van de Stichting ROADS.

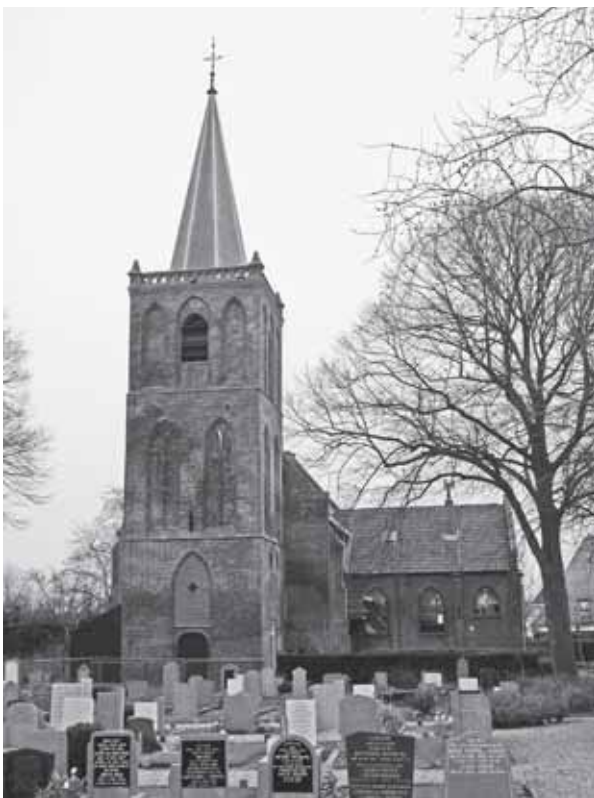
De commissie beoordeelt of de verbouwing van het interieur de monumentale waarde van de boerderij niet aantast. Hierbij spelen voorschriften van de Drank- en Horecawet een grote rol. Na een bezoek aan de boerderij in bijzijn van collega's van de RACM kon de commissie constateren dat het plan rekening houdt met de eerder vastgestelde monumentale waarden en de structuur van de boerderij. De

commissie is enthousiast over het plan. De boerderij ligt in een bosrijke omgeving, met uitzicht op een door landschapsarchitect Leonard Springer aangelegde vijver en wordt nu voor een groter publiek toegankelijk.

VOORMALIGE DOKTERSWONING

Het bouwplan betreft een pand dat ook deel uitmaakt van het voormalige Provinciaal Ziekenhuis Duin en Bosch: een voormalige dokterwoning, die is gebouwd in 1907-1909 naar ontwerp van architect F.W.M. Poggenbeek. Het pand is onderdeel van een blokje van zes villa's die werden gebouwd voor de directeur, adjunct directeur en artsen van het ziekenhuis. De villa's zijn aan de rand van het oorspronkelijke ziekenhuisterrein alle in dezelfde stijl gebouwd. In de jaren vijftig van de vorige eeuw werd het pand gesplitst in twee wooneenheden; de huidige bewoner wil het pand weer terugbrengen naar de beginsituatie. Op aanraden van de commissie doet de enthousiaste eigenaar aanvullend historisch onderzoek naar zijn woning, waarbij hij op de originele bouwtekeningen stuit. Deze dienen als basis voor de verdere planvorming, waarbij ook de suggesties van de commissie worden opgevolgd.

Hervormde kerk te Wijdenes

DIEMEN

Met een bescheiden monumentenbestand van veertien monumenten legde de gemeente Diemen in 2007 geen plannen voor aan de commissie. Wel werd de commissie gevraagd om een waardestelling. Het betrof de achttiende-eeuwse smidse aan de Ouddiemerlaan waarvoor de status van gemeentelijk monument werd aangevraagd. Een verslag van dit project, waarbij een afvaardiging van de Monumentenadviescommissie ter plekke ging kijken, is te lezen in hoofdstuk 6 van dit jaarverslag: Bijzondere Projecten.

DRECHTERLAND

Drechterland is sinds de fusie tussen Hem en Veenhuizen in 2006 bij de wZNH Monumentenadviescommissie aangesloten. De gemeente legde in 2007 vijf plannen voor aan de commissie. Vier daarvan hadden betrekking op een stolpboerderij, de vijfde ging over de verbouwing van een kerk.

HERVORMDE KERK

Deze zaalkerk te Wijdenes, een rijksmonument, dateert waarschijnlijk al uit de vijftiende eeuw en werd in 1863 vergroot met een zuidelijke transeptarm. Het

gebouw heeft diverse functiewijzigingen ondergaan en was als laatste in gebruik als atelier, opslag en werkplaats.

De nieuwe eigenaar wil er een opnamestudio in vestigen, waarbij hij behoedzaam te werk gaat. In eerste instantie wil hij zich bezighouden met de binnenkant om in een later stadium plannen te ontwikkelen voor het exterieur. De commissie is positief over de voorgestelde aanpak. Er wordt als het ware een doos in het gebouw gehangen die de monumentale waarde niet aantast en reversibel is. Wel vraagt de commissie de eigenaars goed na te denken over een integrale aanpak van de buitenkant gezien de slechte staat van het monument.

STOLPBOERDERIJ

Ingrijpende is de verbouwing die wordt voorgesteld voor stolpboerderij De Branderhoeve in het lint van Hoogkarspel. In de boerderij wordt een zorgcentrum gevestigd, waarvoor de boerderij wordt verbouwd en een nieuwe toevoeging aan de achterzijde wordt aangebracht. De coördinator was aanwezig bij het bouwplan-overleg. Daarbij werd de boerderij bezocht en werd geconstateerd dat verschillende elementen in het interieur, zoals de hooitas en de koeiengang alsmede bedsteden met deuren, nog geheel in tact zijn. De voorgestelde ingreep houdt hier zo veel mogelijk rekening mee, maar heeft tot gevolg dat de beleving van het vierkant anders wordt. De commissie betreurt dit, maar heeft begrip voor de eisen die aan de herbestemming gesteld worden. Wel vindt zij het van essentieel belang dat

Kantoorgebouw Seminis

de darsdeuren behouden blijven. In een tweede, gewijzigd plan wordt hier rekening mee gehouden, maar dit keer heeft de commissie twijfels over de aanpak van het exterieur. Voor de instandhouding en uitstraling van het monument wordt dat zo belangrijk gevonden dat de commissie de aanpak van het exterieur alsnog zal moeten beoordelen.

ENKHUIZEN

Vanwege het grote aantal monumenten (363 rijksmonumenten en 207 gemeentelijke monumenten) zijn de gemeentelijke plantoelichter Klaas Gorter en Piet de Vries van de Vereniging Oud-Enkhuizen maandelijks terugkerende bezoekers in de vergadering van de Monumentenadviescommissie. De kern van Enkhuizen is tevens een beschermd stadsgezicht.

In 2007 werden veertien nieuwe bouwplannen aan de commissie voorgelegd en kwamen elf plannen terug voor een officiële bouwaanvraag nadat zij als preadvies aan de commissie waren voorgelegd. Bovendien werd de commissie verzocht een waardestelling te schrijven voor een toekomstig gemeentelijk monument.

SEMINIS

Het kantoor van de voormalige n.v. Gebroeders Sluis Zaaideelt en Zaadhandel is gebouwd buiten de historische stadskern aan het Westeinde, in een poldergebied. Aan de commissie werd gevraagd te adviseren over de monumentwaardigheid van dit kantoorpand. In 1937 werd het gebouwd naar ontwerp van architect D. Fleddé-
rus, en het vertoont overeenkomsten met het Hilversumse Raadhuis van architect W.M. Dudok. Het gebouw bestaat uit vierkante en rechthoekige volumes van verschillende hoogten met platte daken, die in elkaar grijpen. De volumes zijn gegroepeerd rondom een hoge, smalle, rechthoekige toren.

Om verschillende redenen is het van belang dit gebouw op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen. Het kantoor is van architectuurhistorische waarde vanwege de toepassing van gewapend beton en de expressieve vormgeving, geïnspireerd op het werk van Dudok. Het is van bijzondere waarde voor het oeuvre van de architect D. Fleddé-
rus die in Enkhuizen actief was tussen 1933 en 1974. Van hem is onder meer bekend dat hij werkzaam was op het kantoor van de architect C.B. Posthumus Meyjes, die opzichter was van het Snouck van Loosenpark en als architect werkte voor de Stichting Verbetering Volkshuisvesting Enkhuizen. Het gebouw heeft een cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een bedrijfspand voor de zaadhandel. Deze agrarische tak was een belangrijke bron van inkomsten voor de bewoners van de omliggende dorpen en is nauw verbonden met de geschiedenis van de stad Enkhuizen.

NOGMAALS ARCHITECT D. FLEDDÉ- RUS.

Aan de Dijk staat een vervallen huis dat nodig aan restauratie toe is. De nieuwe eigenaar maakt een restauratieplan en legt dit voor aan de commissie. In eerste instantie waren er veel bezwaren tegen de voorgestelde ingrepen. Met name het aanbrengen van meerdere dakramen in de noordgevel en het terugrestaureren van een balkonhek stuiten op twijfels vanuit de commissie.

Tijdens een tweede zitting komt de plontoelichter met een gewijzigd plan waarin de opmerkingen van de commissie zijn verwerkt. Bovendien is uit het Bouwarchief een tekening opgevraagd van architect D. Fleddé-
rus, die in 1946 een restauratie aan het pand uitvoerde. De indertijd gemaakte opmeting laat zien dat er van oorsprong een deur in de zijgevel heeft gezeten.

COMPAGNIESBRUG

De verbinding van de binnenstad met de havens wordt van oudsher gevormd door de Compagniesbrug. Deze brug bestaat uit een houten ophaalbrug tussen twee gemetselde aanbruggen met rondbooggewelven. De huidige houten ophaalbrug is gebouwd omstreeks 1946, de rondbooggewelven zijn veel ouder. Tot 2004 was de

Dijkhuis

brug in gebruik. Daarna zijn de balans en het val vervangen door een aluminium rolbrug.

In het kader van het opwaarderen van de haven als toeristische trekker wil de gemeente de brug restaureren en weer in gebruik nemen voor autoverkeer in één richting. Aan de commissie zijn drie varianten voorgelegd waarbij uiteindelijk gekozen is voor de variant waarbij zo min mogelijk historisch materiaal verloren gaat, de rondbogen gehandhaafd worden en alleen het houten gedeelte wordt verbreed.

HARENKARSPER

Tot de gemeente Harenkarspel behoren maar liefst veertien dorpen waaronder Tuitjenshorn. De gemeente kent 33 rijksmonumenten en zeventien gemeentelijke monumenten. In 2007 zijn vijf plannen voorgelegd aan de commissie. Vier daarvan waren nieuw, in één geval ging het om een herhalingsplan.

KERKGEBOUW

Het komt steeds vaker voor dat een kerk leeg komt te staan en verbouwd moet worden om een nieuwe functie te krijgen. In 2005 heeft het Bisdom Haarlem de WZNH Monumentenadviescommissie uitgebreid over dit probleem geïnformeerd.

Het probleem van herbestemming doet zich nu voor bij de Rooms-katholieke Wulfram kerk te Waarland uit 1920: doordat drie parochies samen gaan is de kerk in de toekomst alleen nog nodig als steunpunt. De plannen voorzien in een verbouwing tot secretariaat en multifunctionele ruimten. De commissie heeft geen overwegende bezwaren tegen het voorgestelde plan waarbij onder andere een aanbouw wordt voorgesteld aan het tussenlid dat kerk en pastorie met elkaar verbindt.

HEEMSKERK

Aan de twee beroemdste rijksmonumenten van Heemskerk, kasteel Marquette en Slot Assumburg, vonden in 2007 geen veranderingen plaats. Wel adviseerde de commissie over vier andere plannen.

BEELDBEPALEND GEBOUWENCOMPLEX

Aan de Verherentstraat ligt het beeldbepalende Rooms-katholiek gebouwencomplex van de voormalige St. Josephschool uit het begin van de twintigste eeuw. Het complex bestaat uit een voormalige jongens- en meisjesschool, een tegenoverliggende kerk met pastorie en een voormalig klooster.

Voormalige St. Josephschool

Rentenerswoning te Berkhout

jongeren centrum (over die verbouwing adviseerde de commissie in 2005) gaat opnieuw een verbouwing plaatsvinden. De gemeente vraagt de commissie om een preadvies. Bij die vergadering zijn zowel de architect en als vertegenwoordigers van de gemeente aanwezig. In een vruchtbare gedachtewisseling wordt de spankracht van het monument besproken. Hoe kan de structuur van het gebouw zoveel mogelijk in tact blijven en hoe kunnen veranderingen zodanig worden vormgegeven dat ze zich soepel naar het karakter van het monument voegen? De uitgewerkte plannen zullen volgen in de loop van 2008.

HEEMSTED E

Het afgelopen jaar diende de gemeente zeven plannen in, waarvan er één bijzonder opviel. Het betrof hier een 'klinkend' monument, namelijk een kerkorgel.

Kerkorgel Het orgel bevindt zich in de Nederlands Hervormde kerk aan het Wilhelminaplein en heeft de status van rijksmonument. De kerk wordt steeds vaker gebruikt voor concerten. De plaatsing van een vrijpedaal is gewenst ten behoeve van de diversiteit van de klanken bij orgelconcerten. De commissie ziet geen bezwaren om dit pedaal te plaatsen, het tast de monumentale waarden van orgel noch kerk aan.

BUITENPLAATS

Op het landgoed Kennemeroord wordt een appartementencomplex gebouwd. Als overblijfselen van de voormalige buitenplaats zijn de poort en de ijskelder beschermd als rijksmonument. De poort heeft hardstenen pijlers met een gesmeed ijzeren hekwerk. Bij de poort wordt het voeg-, metsel- en natuursteenwerk hersteld terwijl het ijzeren hekwerk wordt geschilderd. De oorspronkelijke vazen worden vervangen door kopieën. De restauratie wordt uitgevoerd in opdracht van de projectontwikkelaar van het appartementencomplex, die goed heeft begrepen dat een dergelijke monumentwaardige, goed verzorgde entree tot het terrein een meerwaarde heeft voor het nieuwe complex dat in 2008 wordt opgeleverd.

KOGGENLAND

De gemeente legde twee bouwplannen voor aan de commissie. Beide bevinden zich in de voormalige dorpskern Berkhout.

RENTENIERSWONING

Al een aantal jaren is de commissie betrokken bij de restauratie en verbouw van dit pand. In het interieur zijn nog veel originele stijlkenmerken behouden gebleven. Nu de restauratie is voltooid, wil de eigenaar een veranda toevoegen aan de

achtergevel, die door de recente restauratie reeds gewijzigd is. De veranda is traditioneel van uitvoering en wordt gemaakt van hout, gedeeltelijk ingevuld met glas en een zinken dakbedekking.

De commissie heeft in principe geen bezwaren tegen het volume en de hoofdvorm van de nieuwe toevoeging in relatie tot het monument. De commissie is echter van mening – en daarbij sluit het welstandsadvies aan – dat de uitvoering een meer eigentijdse vormgeving mag hebben, passend bij de nieuwe architectuur van de achtergevel.

MEDEMBLIK

Door de fusie per 1 januari 2007 van de stad Medemblik met Noorder-Koggenland en Wognum is de nieuwe gemeente in een keer in het bezit gekomen van 196 rijksmonumenten en 49 provinciale monumenten. Ook zijn er drie beschermde stads- en dorpsgezichten: twee in de stad Medemblik en de andere in de agrarische lintbebouwing van Twisk. In 2007 diende de gemeente zeventien plannen in, waarvan het merendeel betrekking had op wijzigingen in het beschermde dorpsgezicht van Twisk.

BESCHERMD DORPSGEZICHT TWISK

Al vanaf het begin van haar oprichting is de Monumentenadviescommissie betrokken geweest bij bouwplannen in de schilderachtige lintbebouwing van Twisk. De voormalige gemeente Noorder-Koggenland, waar Twisk toe behoorde, had de commissie gevraagd om ontwikkelingen in het gebied te begeleiden. In 2007 kreeg de commissie te maken met een toenemend aantal aanvragen voor kleine bouwwerken als tuinhuisjes en speeltoestellen.

De afgelopen jaren vinden in Twisk transformatieprocessen plaats van agrarisch dorp naar dorp met een overwegende woonfunctie. Van de ongeveer vijftig boeren die in de jaren zeventig in het dorp gevestigd waren, zijn er nog drie over. Stadsbewoners op zoek naar rust en ruimte vestigen zich in de leeggekomen boerderijen. De grote stolpen worden vaak gesplitst en geschikt gemaakt voor bewoning door meerdere gezinnen. De nieuwe bewoners willen voorzieningen op hun erf en in de tuin die in feite wezensvreemde aspecten zijn voor de typisch agrarische lintbebouwing van Twisk. Ze realiseren zich onvoldoende dat hierdoor een rommelig beeld ontstaat.

Eén van de karakteristieken van het dorpsgezicht van Twisk, de doorzichten naar het open achterland, wordt daardoor vaak teniet gedaan. Het is aan de commissie om de pittoreske karakteristiek van het dorp – die vaak de reden was voor de

nieuwkomers om er te willen wonen – te bewaken. Zie verder hoofdstuk 7: Onderzoek en Publicatie.

STOLPBOERDERIJ

Voor een monumentale boerderij aan de Twisker Dorpsweg heeft de nieuwe eigenaar grootse restauratieplannen. De stolp uit 1880 bestaat uit een voorhuis en een achterhuis. Het voorhuis is nog in authentieke staat. Er is zelfs handbeschilderd behang aangetroffen. Om het voorhuis zo veel mogelijk in tact te kunnen laten, wordt het woongedeelte in het achterhuis gesitueerd. Gevolg daarvan is dat een aantal aanpassingen moeten plaatsvinden, met name op het gebied van daglichttoetreding. De commissie waardeert de zorgvuldigheid van de architect bij de conserverende restauratie aan het voorhuis.

KOSTERSWONING

Naast de kerk aan de Ridderstraat in het centrum van Medemblik staat een voormalige kosterswoning, een rijksmonument. De commissie werd om advies gevraagd vanwege een uitbreiding aan de zij- en achtergevels om het woonoppervlak te vergroten. De kap van de uitbreiding komt lager te liggen dan de bestaande en er wordt een driedelige dakkapel aangebracht in het zijkant van het dak. De nieuwe gevels worden uitgevoerd in leisteen en hebben daardoor een relatie met de naastgelegen kerk.

Ontwerptekening voor uitbreiding aan de kosterswoning. Ontwerp ME-2 Architecten

Kerk met op de voorgrond links de kosterswoning

De commissie is onder de indruk van het ontwerp, dat naar haar mening passend, bescheiden en zorgvuldig is ontworpen en dat, zoals de architect opmerkte, werkt als een ‘schaduw’ van de oorspronkelijke kosterswoning.

MUIDEN

Naast een bijzondere aanvraag over de bescherming van objecten, die behoren tot de Nieuwe Hollandse Waterlinie (zie hoofdstuk 6: Bijzondere Projecten) werden aan de commissie zeven plannen voorgelegd. Het betrof een aantal wijzigingen aan woonhuizen – rijksmonumenten – waar de commissie het niet altijd mee eens kon zijn, omdat de monumentale waarden van de panden te veel werden aangetast.

WOONHUIS

Voorbeeld van een te verbouwen rijksmonument is een woonhuis in de Naarderstraat. In een achttiende-eeuws pand wordt voorgesteld de aanwezige scheidingswanden tussen voor- en achterkamer, inclusief de nog aanwezige schouw, geheel te verwijderen. Bovendien bevat het bouwplan een aantal dakramen en dubbele beglazing, waardoor de roedeverdeling zal veranderen. Omdat de voorgestelde ingrepen het karakter en de structuur van het pand onherkenbaar zouden veranderen, gaat de commissie niet akkoord met het plan.

OOSTZAAN

Deze kleine gemeente onder de rook van Amsterdam is in het bezit van zeven rijksmonumenten waaronder twee dubbele *smuigers* die zich bevinden in huizen aan het Zuideinde. Een *smuiger* is een bijzondere Zaanse tegelschouw. In 2007 vonden aan deze monumenten geen wijzigingen plaats.

OUDER AMSTEL

De gemeente Ouder Amstel, die is ontstaan uit de samenvoeging van Duivendrecht en Ouderkerk aan de Amstel, telt 34 rijksmonumenten en één beschermd dorpsgezicht.

BAKKERIJ EN WOONHUIS

Bakkerij Bakker Out toonde zijn voorgenomen verbouwing van de bakkerij annex woonhuis aan de hand van een zelfgemaakte maquette. De commissie was van mening dat de voorgestelde ingrepen fors waren, maar kon zich er uiteindelijk wel in vinden. In de loop der tijd is het achttiende-eeuwse pand al meerdere malen ingrijpen gewijzigd ten behoeve van een optimale bedrijfsvoering en ter verhoging van het woongenot. Dat hoort bij de geschiedenis van dit specifieke

Verenigingsgebouw 'Vooruit' ontworpen door J. P. Oud

Bijgebouw stajlboerderij ontwerper architect Hugo Schuurman

monument. De nu voorgestelde verbouwing borduurt op een acceptabele manier voort op de eerdere ingrepen.

PURMEREND

De gemeente telt dertig rijks- en 87 gemeentelijke monumenten. In 2007 werden er 27 plannen voorgelegd aan de commissie. In zestien gevallen ging het om een nieuwe aanvraag terwijl elf plannen in herhaling terugkwamen.

URNENWAND

Bijzonder was de bespreking van een plan voor de aanleg van urnenwanden op de begraafplaats aan de Overweerschepolderdijk. De begraafplaats en de daarbij horende kapel zijn in 1875 ontworpen door H. van den Aardweg. Door de aanleg van vier urnenwanden schuin achter de kapel hoopt het bestuur de begraafplaats, die als zodanig buiten gebruik is geraakt, een nieuwe functie te kunnen geven. In twee vergaderingen, waarbij zowel het bestuur van de begraafplaats als de ontwerper aanwezig zijn, wordt het plan besproken en uiteindelijk goedgekeurd. Hierbij vraagt de commissie ervoor te waken dat de wanden geen obstakel vormen in de ruimtelijke beleving van de begraafplaats.

VERENIGINGSGEBOUW VOORUIT

Het Verenigingsgebouw van de werkmansvereniging 'Vooruit' werd in 1911 ontworpen door de toen nog jonge architect J.J. P. Oud. Nu moet het pand worden verbouwd tot drie appartementen. Dat betekent dat de bestaande indeling wordt gewijzigd. Ook voorziet het plan in restauratie van ramen en kozijnen. De commissie gaat akkoord met het plan onder voorwaarde dat de kozijnen en ramen teruggebracht worden conform de originele detaillering, zodat het aanzicht en de uitstraling van het pand in tact blijven.

STOLPBOERDERIJ

Aan de Westerweg staat een stolpboerderij uit het laatste kwart van de negentiende eeuw, die in zeer slechte staat verkeert. De eigenaar wil de boerderij restaureren. Het oude bijgebouw wil hij vervangen door nieuwbouw. In vier sessies wordt het plan met de architect besproken. De eerste indruk van de commissie is, dat er erg snel nieuwe materialen worden gebruikt om bijvoorbeeld de gevels te herstellen, terwijl het nog de vraag is of het oude materiaal niet behouden kan blijven; behoud gaat immers voor vernieuwing. Als vervangen van het historische materiaal noodzakelijk is, pleit de commissie ervoor dat het hersteld wordt conform de bestaande situatie en dat er niet een andere invulling aan wordt gegeven die aantrekkelijk oogt, maar die niets te maken heeft met de oorspronkelijke vormgeving. De bouwgeschiedenis van het pand, waardoor gevels er door de jaren heen verschillend zijn

gaan uitzien, mag zichtbaar blijven. Het nieuwe bijgebouw wordt in eerste instantie te hoog en te concurrerend bevonden voor het bijgebouw. In een volgende vergadering komt de architect met een aangepast ontwerp waarin de commissie zich goed kan vinden. In het ontwerp is het silhouet van de te slopen bijgebouwen nog herkenbaar. Het ontwerp wordt uitgevoerd in twee verschillende soorten hout. Door de vormgeving en het materiaalgebruik heeft het een zeker utilitair karakter hetgeen de ensemblewaarde van boerderij en bijgebouw vergroot.

SCHERMER

De gemeente Schermer heeft twintig rijksmonumenten, waaronder de grote kerk van Schermerhorn met zijn unieke gebrandschilderde ramen en zeven poldermolens uit de zeventiende eeuw. Sinds 2005 is de RACM bezig met het voorbereiden van een procedure om de Schermer de status van Beschermd Dorpsgezicht te geven. Het afgelopen jaar werden er geen plannen voorgelegd aan de commissie.

WERVERSHOOF

De gemeente Wervershoof in West-Friesland aan het IJsselmeer is onderdeel van polder Het Grootslag. Het beroemdste monument is molen de Hoop, een stellingmolen uit 1889. Naast deze molen, die beschermd is als rijksmonument, kent de gemeente nog vier rijksmonumenten en een provinciaal monument. In 2007 vonden er geen wijzigingen plaats aan deze monumenten.

WIERINGERMEER

1938 was het jaar van de drooglegging van de Wieringermeer. De gemeente kent een aantal rijksmonumenten die verbonden zijn met de geschiedenis van de drooglegging zoals het voormalige Domeinkantoor en het gemaal Lely. Voor deze monumenten werden in 2007 bouw- cq restauratieplannen voorgelegd aan de commissie.

DOMEINKANTOOR

Het plan betrof een wijziging aan een goedgekeurd verbouwingsplan uit 2006. De Monumentenadviescommissie was in principe akkoord gegaan met de verbouwing, maar had herhaaldelijk aangegeven dat zij het programma van eisen met acht appartementen erg zwaar vond voor dit monument. Het Domeinkantoor is

beschermd als rijksmonument, en de RACM had een negatief advies over de verbouwing afgegeven. Aangezien de RACM tevens vergunningverlener was, maakte de architect een nieuw plan – ditmaal voor zes appartementen. Daarmee ging de commissie in augustus zonder problemen akkoord. Door het schrappen van twee appartementen uit het programma, was het bouwplan minder ingrijpend en werden aan de buitenzijde alleen balkons aan de achterkant toegevoegd. Voor wat betreft de nieuwbouw deed de commissie alleen een uitspraak over volume en hoofdvorm in relatie tot het monument en niet over de architectuur; dat liet zij aan de welstandscommissie.

GEMAAL LELY

Het tweede plan betrof het onderhoud van gemaal Lely. Ten behoeve van de inpoldering van de Wieringermeer werden rond 1930 twee gemalen gebouwd: gemaal Leeman bij Den Oever en het elektrische gemaal Lely aan de Zuiderdijk te Wieringerwerf. Beide bouwwerken werden ontworpen door de Dienst der Zuiderzeewerken met esthetisch advies van architect Dirk Roosenburg. Gemaal Lely heeft een constructie van gewapend beton, en is nog steeds als gemaal in gebruik. De gevels hebben in de loop der jaren betonschade opgelopen. Om dit te herstellen moeten er restauratiewerkzaamheden worden uitgevoerd.

Gemaal Lely ontworpen door Dirk Roosenburg

Boerderij aan de Kortenhoefsedijk

WIJDEMEREN

Wijdemerem is een gemeente met opvallend veel monumenten: 224 rijksmonumenten, 76 gemeentelijke monumenten, twintig provinciale monumenten en de kern van 's-Graveland is beschermd als dorpsgezicht. De gemeente legt dan ook regelmatig plannen voor aan de commissie. Het afgelopen jaar waren er in totaal twaalf plannen, waarvan tien nieuwe. Een aantal keren betrof het wijzigingen aan panden aan de Oude en de Nieuwe Loosdrechtsedijk, zoals bijvoorbeeld het voorstel een bijgebouw te maken bij een landhuis uit 1907.

LANDHUIS JACHTLUST

Het plan is om de bestaande schuur te vervangen door een nieuwe schuur, bestaande uit twee bouwlagen afgedekt met een schuin dak. Het ontwerp voorziet in een langgerekt, gefragmenteerd gebouw van aaneengesloten (dichte) en open (glazen) delen.

Het ingediende plan gaat naar het oordeel van de commissie voorbij aan de hiërarchie die er bestaat tussen hoofdgebouw en bijgebouwen. Wat betreft volume, materiaalgebruik en vormgeving moet een bijgebouw terughoudend zijn, zodat het niet gaat concurreren met het landhuis.

BOERDERIJ

Iets dergelijks doet zich voor bij een boerderij aan de Kortenhoefsedijk. De boerderij uit 1907 is op een eiland gelegen en vormt samen met een hooiberg, houten brug, boomgaard, tuin en drie schuurtjes een waardevol ensemble. Omdat een van de bestaande bergingen is ingestort, wil de eigenaar een nieuwe, grotere berging terugplaatsen. Ook hierbij is de commissie van mening dat het bijgebouw qua volume en materialisering niet langer ondergeschikt is aan het hoofdgebouw, de boerderij. In een tweede, aangepast plan hebben de eigenaar en ontwerper de opmerkingen van de commissie verwerkt, zodat de commissie positief kan adviseren.

HUIS SCHOONOORD

In februari kreeg de commissie het restauratieplan voor huis Schoonoord voorgesteld. Dit herenhuis uit het midden van de achttiende eeuw bestaat uit een begane grond met verdieping en heeft een neoclassicistische ingangspartij. De centrale dakkapel is sierlijk gedecoreerd in Lodewijk XIV stijl en aan de voorzijde bevindt zich een ijzeren stoephek. Het pand is rond 1975 opgesplitst in drie appartementen, een indeling die gehandhaafd blijft.

Hoewel er weinig historische informatie voorhanden is, blijkt uit de gedachtewisseling tijdens de vergadering van de commissie dat het een bijzonder pand is. Over de restauratiewerkzaamheden wordt gediscussieerd, maar de commissie gaat met het plan akkoord.

Huis Schoonoord aan het Zuidereinde te 's-Graveland

ZEEVANG

Zeevang, een uitgestrekte landelijke gemeente gesitueerd aan het IJsselmeer, vormt als het ware een 'groene schakel' tussen Hoorn en Purmerend. De gemeente bestaat sinds 1970 en omvat acht kernen waaronder Beets en Oosthuizen. Het monumentenbestand bestaat uit 23 rijksmonumenten en twee provinciale monumenten. Het afgelopen jaar werden er geen plannen aan de commissie voorgelegd.

Provinciale monumenten- plannen

Sinds 2005 liet het provinciale bestuur van Noord-Holland via een overeenkomst met de provinciale Monumentenwacht adviezen over bouwplannen voor provinciale monumenten opstellen door de wZNH Monumentenadviescommissie. De reorganisatie van de provinciale ambtelijke dienst in 2006 had verstrekkende gevolgen voor organisaties die met de provincie te maken hadden. Zo werden contracten tussen Monumentenwacht en provincie niet zonder meer verlengd. Aangezien de advieswerkzaamheden van de wZNH Monumentenadviescommissie via de Monumentenwacht liepen (wZNH was in feite onderaannemer), verloor wZNH de opdracht voor de monumentenadvisering per 1 mei 2007. Het provinciale bestuur beoordeelt bouwaanvragen voor provinciale monumenten tijdelijk zelf, totdat de Omgevingsvergunning wordt ingevoerd, waarschijnlijk in 2009. In 2007 werden negen bouwplannen voor provinciale monumenten aan de commissie voorgelegd.

GEMAAL SCHAGERWAARD

Het gemaal is een beeldbepalend monument in het open Schager koggegebied en dateert uit het midden van de negentiende eeuw. Het gebouw is een voorbeeld van wat wel de Hollandse Waterstaatstijl wordt genoemd en heeft een industrieel karakter. Al geruime tijd is het buiten bedrijf en de eigenaar die het gemaal van het Hoogheemraadschap heeft overgenomen, wil het geschikt maken voor bewoning.

In eerste instantie keurde de commissie de plannen in 2006 af. De commissie was van mening dat er door alle toevoegingen teveel een woonhuisachtige, romantische sfeer werd gecreëerd die niet paste bij de uitstraling van het industriële monument.

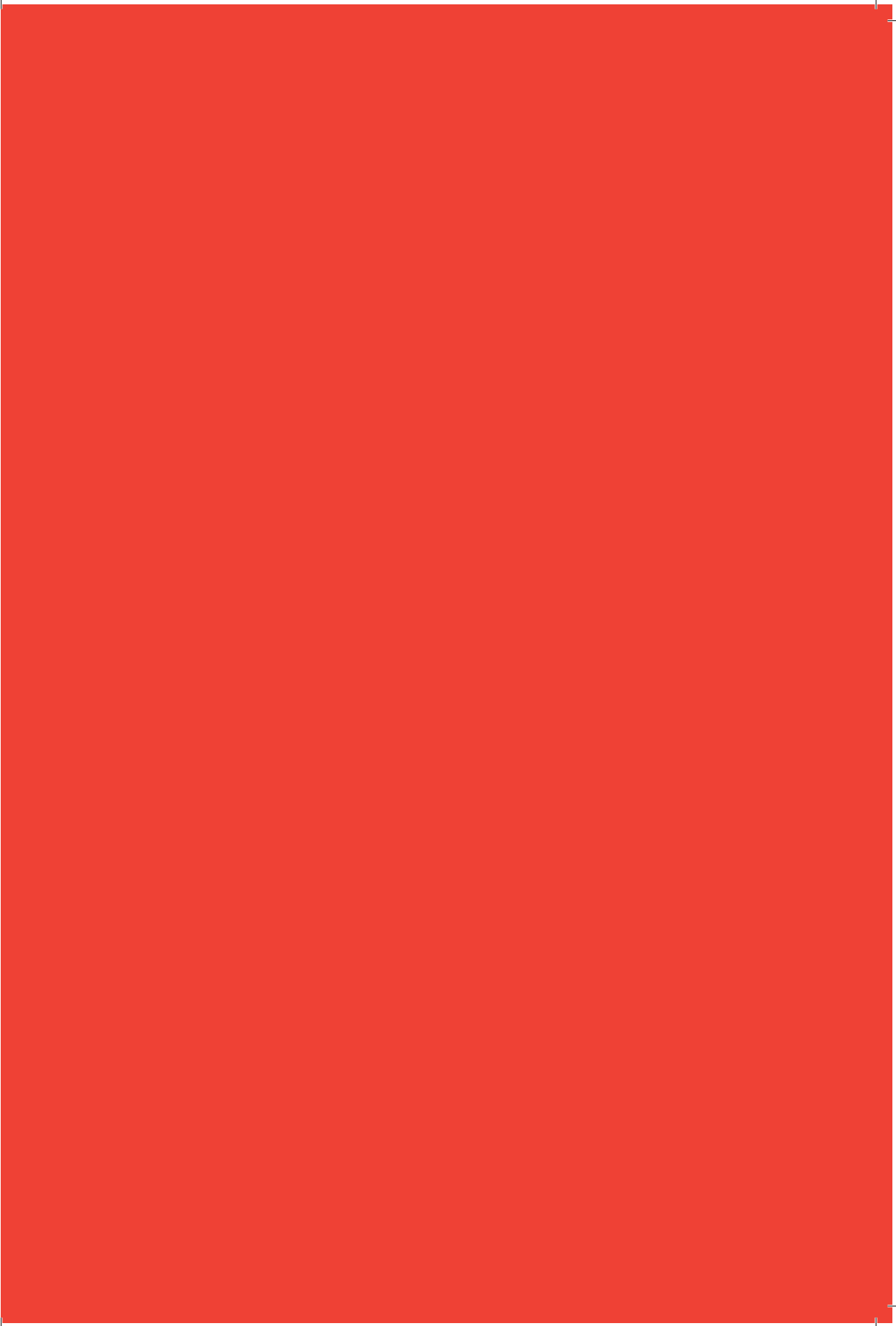
In april 2007 kwam de eigenaar met een geheel ander plan. Hierbij werden eigentijdse materialen gebruikt zoals aluminium dakramen en zijn overwegend donkere kleuren toegepast. Opdrachtgever en commissie zijn het erover eens dat dit ontwerp door de eigentijdse, functionele uitvoering beter aansluit past bij karakter van het monument. Zo wordt een nieuwe fase aan de geschiedenis van het pand toegevoegd.

HOUTEN PAKHUIS

Het houten pakhuis Vrede, gebouwd in de jaren 1721–1731 als zaad- en graanpakhuis, stond op de Oostzijde te Zaandam. In 1993 is het in zijn geheel overgeplaatst naar de Zaanse Schans. Het is een zeldzaam voorbeeld van een houtskeletbouw met houten bekleding in een vierbeukige hoofdopzet. Om het vroegere pakhuis optimaal te kunnen blijven gebruiken, moet de eigenaar een nieuwe ingang realiseren op de begane grond door middel van een dubbele deur in de zijgevel.

GEMEENTEHUIS ASSEDELFT

Het voormalige gemeentehuis uit 1898 staat al jaren leeg en moet gerestaureerd worden. Na herstel zal een aantal kamers als vergaderruimte gaan functioneren en wordt de oude raadzaal opnieuw in gebruik genomen als trouwlocatie. De ontwerpers maken bij de planvorming onder andere gebruik van het originele negentiende-eeuwse bestek. De commissie is onder de indruk van de zorgvuldige aanpak van de restauratie en is verheugd dat het raadhuis een waardige herbestemming krijgt.

Bijzondere projecten

In 2007 heeft de commissie een aantal bijzondere adviesvragen voorgelegd gekregen die geen betrekking hadden op een concreet bouwplan. Een paar keer werd gevraagd om de monumentwaardigheid van een gebouw te beoordelen, zoals bij de objecten van de Hollandse Waterlinie in Muiden en de monumentenlijst van Bennebroek. Opvallend was ook de complexe planvorming rond de herbestemming van het Sint Luciaklooster in Bennebroek, dat al in hoofdstuk 4 is beschreven.

COMMUNICATIE

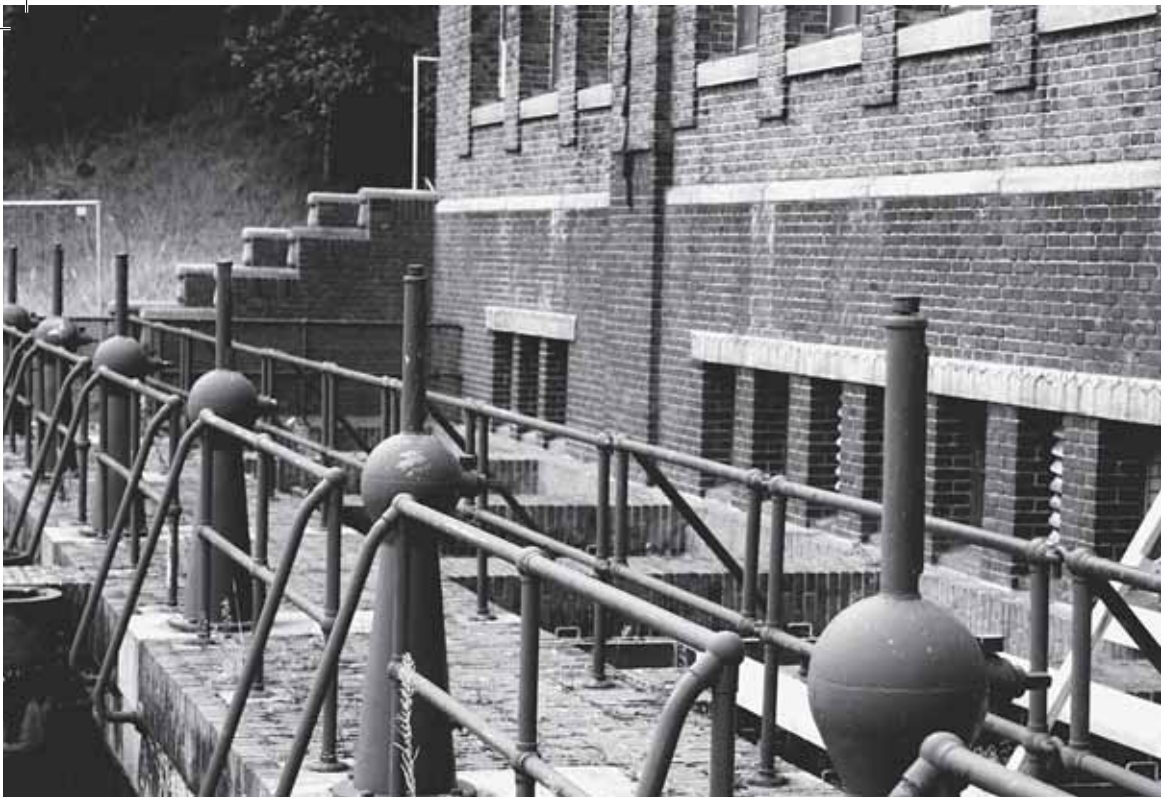
De commissie is in 2007 op verschillende manieren naar buiten getreden om de communicatie binnen en buiten WZNH te verbeteren. Commissiecoördinator Ana van der Mark heeft gemeenten bezocht om het gemeentelijke monumentenbeleid met de plantoelichters en andere betrokkenen bij monumentenzorg te spreken. Samen met voorzitter Dorine van Hoogstraten heeft zij ook gesprekken met de RACM en provincie gevoerd om werkzaamheden af te stemmen en elkaar over het gevoerde beleid te informeren.

Op 5 juli organiseerde WZNH een minisymposium waarop Dorine van Hoogstraten, WZNH-bestuurslid Marinke Steenhuis en commissielid Marijke Beek samen een veelzijdig beeld schetsten van het werkveld, de schaalniveaus en de problemen waar de commissie mee te maken heeft. Na de voordrachten was er gelegenheid voor discussie.

Dorine van Hoogstraten woonde op 13 september een cursus bij in Capelle aan de IJssel over gemeentelijk monumentenbeleid, georganiseerd door de Stichting Erfgoed Nederland, de RACM en het Nationaal Restauratiefonds. Deze cursus bood tevens mogelijkheid om van gedachten te wisselen met diverse gemeentelijke monumentenambtenaren, commissieleden en monumentenwachters.

Een deel van de commissie woonde op 19 september het Symposium *Energie in Monumenten* in Amsterdam bij. Samen met zo'n 150 andere mensen die werkzaam zijn in de monumentenzorg en aanverwante werkvelden, lieten zij zich informeren over mogelijkheden om energiebesparing en monumentenzorg met elkaar te verenigen. Dat is een dilemma waar de WZNH Monumentenadviescommissie niet zelden mee te maken heeft.

Op de WZNH-commissieledenbijeenkomst van 27 november, waar alle leden van de welstands- en monumentenadviescommissies samen komen, presenteerde Hans Kodde de stand van zaken in de Monumentenadviescommissie aan de collega's van de andere WZNH-commissies. Hij stond vooral stil bij de aansluiting

Pompstation Leiduin

Muiden houten huis uit 1880 (nog) geen monument?

tussen welstandsadviezen en adviezen van de monumentcommissie. Voor een optimale afstemming binnen WZNH is het belangrijk dat beide commissies bij de kern van hun werkveld blijven en dat een monumentenadvies altijd vooraf gaat aan een welstandsadvies. Goede communicatie tussen de commissieleden en -coördinatoren is daarbij cruciaal.

JAARLIJKSE EXCURSIE

De Monumentenadviescommissie is op 30 augustus op excursie geweest naar Heemstede en Bloemendaal. Na een kennismakingsgesprek met de Heemstedse wethouders S. Struijf en P. van der Stadt in het gemeentehuis begon de commissie samen met WZNH directeur Noud de Vreeze aan een inspirerende fietstocht onder leiding van plantoelichter John van Wanum langs een aantal monumenten. Veel indruk maakte het complex van het College Hageveld dat rond 1920 door architect Jan Stuyt is gebouwd als kleinseminarie. Het lommerrijk gelegen complex is recentelijk gedeeltelijk herbestemd tot appartementen. De rest van het complex huisvest sinds 1968 al een atheneum.

Ook de historische buitenplaats De Hartenkamp werd bezocht, gelegen op de grens van Heemstede en Bennebroek. De zeventiende-eeuwse buitenplaats is als ensemble met het omringende park een beschermd rijksmonument. Dankzij vele aanpassingen en ingrepen sinds de aanleg, is aan het huidige complex de geschie-

denis van drie eeuwen tuingeschiedenis af te lezen. Sinds 1952 is De Hartenkamp in gebruik als instelling voor geestelijk gehandicapten, en in de komende tijd staan tal van ontwikkelingen op stapel.

Na een bezoek aan het oude station van Vogelenzang vervolgde de commissie haar tocht in de Gemeentewaterleidingen van Amsterdam, een provinciaal monument te Bloemendaal. De rondleiding door Jan Nijhuis van Waternet leidde niet alleen door het bekende natuurpark maar ook langs een aantal bijzondere oude en hedendaagse objecten, waaronder de Pompstations Oranjekom en Leiduin en reguleurgebouwen.

DE HOLLANDSE WATERLINIE IN MUIDEN

De Stichting Menno van Coehoorn heeft bij de RACM een aanvraag ingediend om alle binnen de gemeente Muiden gelegen bouwwerken van de Nieuwe Hollandse Waterlinie tot beschermd monument aan te wijzen. Volgens de *Monumentenwet* 1988 moet advies gevraagd worden aan de raad van de gemeente waarin het monument zich bevindt, en dus vroeg het college van Muiden in de vergadering van 14 februari haar monumentencommissie om advies.

De commissie is van mening dat de cultuurhistorische waarde van de gehele Nieuwe Hollandse Waterlinie dermate groot is, dat alle onderdelen van het ensemble beschermd moeten worden. Het betreft niet alleen de houten huizen en

Oude smederij te Diemen

boerderijen waarvan sommigen gebouwd zijn aan het einde van de negentiende eeuw, maar eveneens groepsschuilplaatsen uit 1940, versperringsblokken en andere objecten die verspreid door het landschap liggen.

De bescherming van objecten is vooral van belang in het kader van het behoud van de Nieuwe Hollandse Waterlinie als geheel. Bescherming van de objecten in Muiden wordt volgens de commissie dan ook pas werkelijk betekenisvol als ook de objecten van de waterlinie beschermd worden die in andere gemeenten gelegen zijn. De commissie waardeert de inzet van de Stichting Menno van Coehoorn om dit voor elkaar te krijgen.

Bovendien adviseert de commissie de gemeente om een aantal van de objecten op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen. Zij vindt het onbegrijpelijk dat bijvoorbeeld het houten huis aan de Weesperbinnenweg uit 1899 en de rooms-katholieke begraafplaats met het houten baarhuisje uit 1880 – op zich reeds monumenten van grote waarde – nog geen bescherming genieten.

EEN COMPLETE SMEDERIJ

De Monumentenadviescommissie heeft in haar vergadering van 28 februari een aanvraag behandeld van de Gemeente Diemen over eventuele plaatsing van de smederij aan de Ouddiemerlaan op de gemeentelijke monumentenlijst. Aangezien er grote haast was bij de adviesvraag en de geleverde documentatie grondig, besloot de commissie in dit geval een advies uit te brengen zonder een bezoek aan

de locatie gebracht te hebben. De aanbevelingen van onder meer de gemeente, Stadsherstel Amsterdam en de Historische Kring Diemen ondersteunden deze beslissing.

Enkele maanden later verzoekt de gemeente de Monumentenadviescommissie echter alsnog een meer uitgebreide rapportage uit te brengen over de mogelijkheden van bescherming van de smederij inclusief interieur en inventaris.

Bij een bezoek van een deel van de commissie blijkt niet alleen het gebouw aan de Ouddiemerlaan de moeite waard te zijn, maar vooral ook de inventaris is spectaculair. In de smederij bevinden zich onder meer een dubbel smidsvuur, twee aambeelden en tientallen gereedschappen en ijzeren objecten uit verschillende periodes. Het ensemble van gebouw, interieur en objecten maakt de smederij zeer bijzonder. De commissie raadt de gemeente aan om in haar monumentenverordening op te nemen dat roerende goederen als gemeentelijk monument beschermd kunnen worden. Het is van groot cultuurhistorisch belang voor de Diemer gemeenschap om dit bijzondere maar kwetsbare object veilig te stellen.

MONUMENTEN IN BENNEBROEK

De gemeente Bennebroek heeft in 2003 een *Cultuurhistorische Notitie* vastgesteld, waarin onder meer werd aangeraden een inventarisatie te maken van waardevolle lokale objecten en structuren. In 2006 is de gemeentelijke monumentenverordening opgesteld en via een raadsbesluit is de WZNH Monumentenadviescommissie benoemd. Mariëtte Polman stelde een conceptlijst voor gemeentelijke monumenten samen op basis van inventarisatie, selectie en redengevende beschrijvingen. Na enkele selectierondes in overleg met gemeenteambtenaren en de historische vereniging wordt een lijst van zeventien panden, complexen en objecten aan de commissie voorgelegd.

In de vergadering van 25 juli wordt een presentatie van de objecten getoond en een korte toelichting gegeven op de selectiecriteria. Gemeentelijke monumenten hebben architectonische en stedenbouwkundige waarden, maar worden vooral ook van belang geacht vanwege hun betekenis voor de lokale Bennebroekse gemeenschap.

De commissie is onder de indruk van de grote variëteit. Op de lijst staan behalve woonhuizen bijvoorbeeld ook een trambrug, postkantoor, koetshuis, transformatorstation, school en Complex Vogelenzang. De commissie raadt aan om in een toevoeging bij elke beschrijving een opmerking over het interieur te maken, ook als dit niet bijzonder is, zodat bij eventuele toekomstige ingrepen een beroep gedaan kan worden op deze beschrijvingen. Over enkele objecten en ensembles heeft de commissie vragen of opmerkingen, maar in grote lijnen gaat zij akkoord met de vaststelling van de gemeentelijke monumentenlijst.

Onderzoek en publicatie

BESCHERMDE STADS- EN DORPSGEZICHTEN

In het najaar van 2007 is WZNH een onderzoek gestart naar het fenomeen Beschermd Stads- en Dorpsgezicht. Hoewel het instrument verankerd is in de Monumentenwet van 1961, treedt na aanwijzing van een gebied als beschermd gezicht de Wet Ruimtelijke Ordening in werking. Die bepaalt dat een gemeente-bestuur verplicht is een bestemmingsplan voor het betreffende gebied te maken. In Noord-Holland kregen uiteindelijk vijftig gebieden zo'n beschermde status.

De afgelopen jaren werden regelmatig bouwplannen in beschermde gezichten door de WZNH Monumentenadviescommissie besproken, maar niet in alle gemeenten was het gebruikelijk om elk bouwplan in een Beschermd Stads- of Dorpsgezicht aan de commissie voor te leggen. Dat was één van de redenen om het onderzoek te starten. Het onderzoek biedt WZNH de mogelijkheid om de verschillende werkerreinen waarop de organisatie zich begeeft, met elkaar te verbinden. Bovendien wil WZNH als adviserende organisatie voor ruimtelijke kwaliteit een bijdrage leveren aan de huidige discussie over de verrommeling van Nederland. Het Beschermd Stads- en Dorpsgezicht bestaat al 47 jaar en tot nu toe is niet of nauwelijks onderzocht wat het effect ervan is op de openbare ruimte en het cultuurhistorisch erfgoed op de schaal van ensembles.

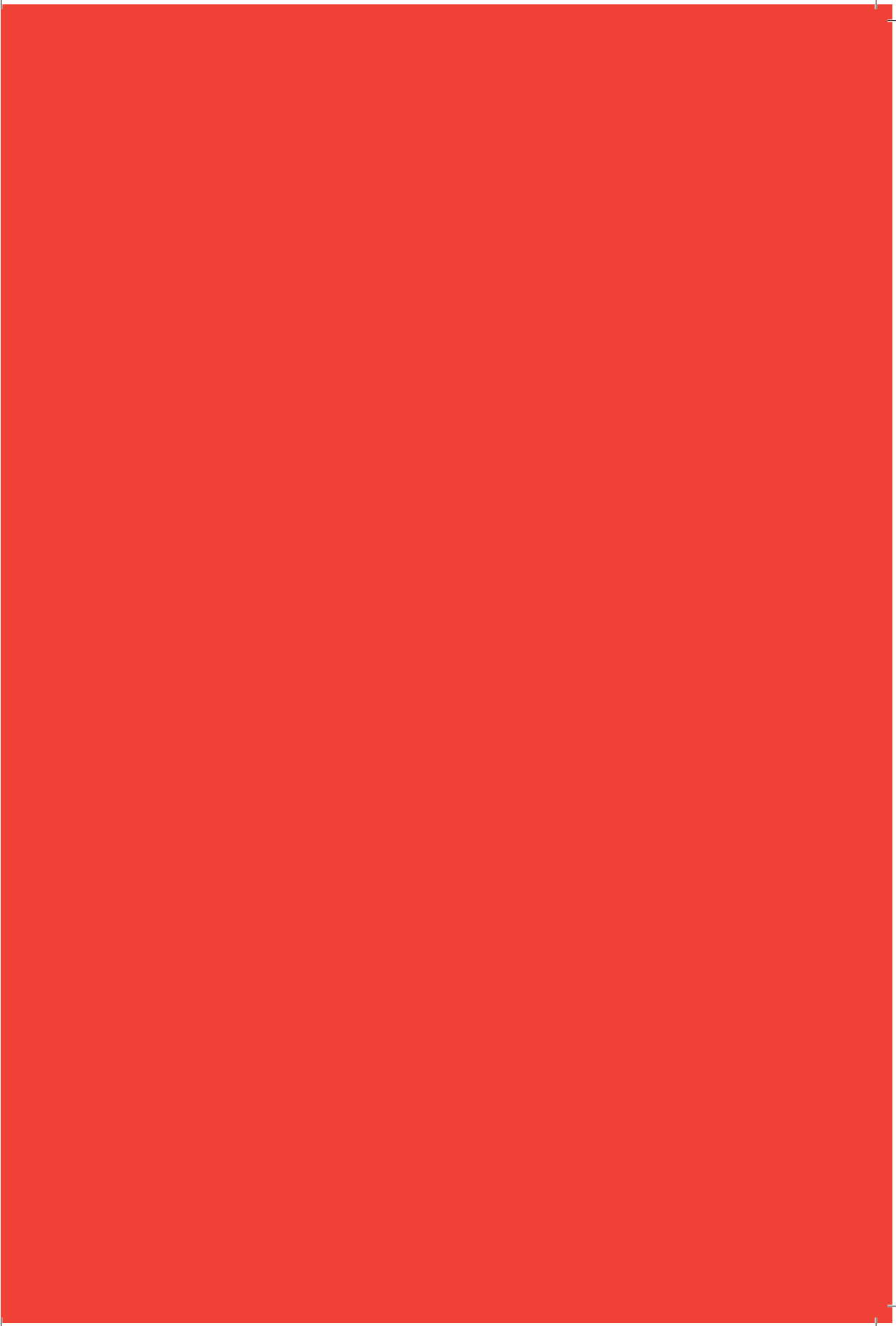
De resultaten van het onderzoek kunnen worden gebruikt om gemeenten meer gericht te adviseren over kwesties die spelen in een Beschermd Stads- of Dorps-

gezicht, bijvoorbeeld bij het opstellen van bestemmingsplannen. De beoogde publicatie moet een atlasgedeelte krijgen waarin alle beschermde gezichten van Noord-Holland worden opgenomen, voorzien van een cultuurhistorische beschrijving.

De verscheidenheid van de Noord-Hollandse stads- en dorpsgezichten, die variëren van de Stelling van Den Helder tot een villawijk in Bussum, wordt daarmee inzichtelijk gemaakt. Commissielid Marijke Beek en coördinator Ana van der Mark voeren het onderzoek uit. Het onderzoek zal in 2008 worden uitgevoerd, waarna de publicatie verwacht kan worden in het voorjaar van 2009.

'10 VOOR DE TOEKOMST' GAAT LANDELIJK

Het in 2005 door WZNH gepubliceerde boekje *10 voor de Toekomst*, waarin de werkwijze en beoordelingsprincipes van de WZNH Monumentenadviescommissie worden beschreven, wordt in een herziene versie opnieuw uitgegeven. Een landelijke uitgave wordt voorbereid door een samenwerkingsverband van WZNH en provinciale zusterorganisaties: Dorp Stad en Land (Zuid-Holland en Zeeland), het Geldersch Genootschap (Gelderland), het Oversticht (Overijssel) en Welstand en Monumenten van Midden-Nederland (Utrecht). Het doel van de uitgave is om transparanter te zijn en meer duidelijkheid te geven over de criteria en principes die de basis vormen voor adviezen over bouwplannen voor monumenten. De uitgave wordt verwacht in het voorjaar van 2008.

Bijlage I

Waarom een WZNH Monumentencommissie?

WZNH stelt voor diverse gemeenten in Noord-Holland adviezen op over bouwvergunningaanvragen die betrekking hebben op monumenten. Wettelijk is daarvoor een voorwaarde dat de gemeente beschikt over een goedgekeurde monumentenverordening en een raadsbesluit waarin WZNH is aangewezen als gemeentelijke Monumentenadviescommissie.

Als voldaan is aan die voorwaarden, heeft de gemeente de bevoegdheid om een monumentenvergunning af te geven, conform de procedure die is beschreven in achtereenvolgens de Monumentenwet 1988 voor rijksmonumenten, de provinciale monumentenverordening voor provinciale monumenten en de gemeentelijke monumentenverordening voor gemeentelijke monumenten. Deze vergunning maakt dan op grond van de Woningwet artikel 44 deel uit van de beoordelingscriteria voor de bouwvergunningaanvraag.

In het verleden werd veelal gewerkt met geïntegreerde Welstands- en Monumentenadviescommissies. Er werd bij de bespreking en beoordeling van bouwvergunningaanvragen voor monumenten (met daaraan voorafgaand een monumentenvergunning) een monumentendeskundige aan de welstandscommissie toegevoegd. De commissie bracht een geïntegreerd advies uit, waarin de welstandsbeoordeling was samengevoegd met het oordeel op grond van de monumentenstatus van het betrokken object.

Uit juridische literatuur over vergunningsverlening blijkt dat er bij deskundigen een voorkeur bestaat voor separate welstands- en monumentenadviezen, in afwijking van de in het recente verleden gegroeide praktijk van geïntegreerde adviezen. Immers, er is bij deze twee adviesprocedures sprake van verschillende maatschappelijke ambities en vakinhoudelijke maatstaven en redeneringen. Bij geïntegreerde monumenten- en welstandsadviezen is het voor de aanvrager en het gemeentebestuur veelal niet duidelijk dat er eigenlijk sprake is

van twee adviezen met geheel eigen beoordelingsaspecten, beoordelingsredeneringen en beoordelingscriteria. Het verdient daarom de voorkeur ze los van elkaar tot stand te laten komen en naast elkaar te rapporteren als twee separate adviezen aan de vergunningverlenende instantie. Pas als er onverhoeds tegenstrijdigheden blijken te zijn, kan, op uitdrukkelijk verzoek van de vergunningverlenende instantie (zijnde het gemeentebestuur) tot nadere afstemming worden besloten. Bovendien kunnen bij een heldere afbakening van welstandsadvies en monumentenadvies de adviserende instanties ook duidelijker aangesproken worden op de professionaliteit en juridische houdbaarheid van hun eigen advies.

Bij deze inhoudelijke overweging komt nog, dat de procedure van ad hoc toegevoegde monumentendeskundigen in een geïntegreerde monumenten- en welstandscommissie inefficiënt en dus kostbaar is, omdat voor ieder afzonderlijk bouwplan voor een monument in iedere afzonderlijke gemeente een monumentendeskundige moet worden opgeroepen. Het betreffende bouwplan wordt dan maar door één monumentendeskundige op de monumentale kwaliteiten beoordeeld. Dat is in strijd met de intentie van de wetgeving, die voorziet in een Monumentenadviescommissie van meerdere deskundigen bij de beoordeling van de bouwhistorisch relevante aspecten van een bouwplan voor een geregistreerd monument.

(Gebaseerd op de brochure: WZNH, adviezen over monumentenplannen, juni 2003)

Bijlage II

Indieningvereisten

De indieningvereisten voor bouwplannen zijn afgestemd op de systematiek van planbehandeling zoals beschreven in het beoordelingskader.

De bouwaanvragen dienen voorzien te zijn van de volgende bescheiden en gegevens:

- de redengevende omschrijving van het monument;
- tekeningen van de bestaande toestand (waaronder alle gevelaanzichten);
- tekeningen van de nieuwe toestand (waaronder alle gevelaanzichten);
- een goede werkomschrijving met aanduiding van voorgenomen aanpak en werkwijze, de toe te passen constructie, detaillering, materialen en kleuren;
- een situatietekening;
- foto's van het monument in context. Van exterieur en bij interne wijzigingen ook van het interieur, zowel actuele als historische foto's;
- relevante omgevingsinformatie (topografische gegevens, foto's van de directe omgeving monument, archiefphoto's);
- relevante informatie uit de welstandsnota, verordening, gebiedsbeschrijving, beeldkwaliteitplan, bestemmingsplan en dergelijke;
- indien aanwezig: oorspronkelijke ontwerptekeningen en ander archiefmateriaal.

Evenals bij de aangesloten welstandscommissies hecht WZNH ook bij de monumentenadvisering groot belang aan de rol van de plantoelichters van de gemeenten. Van hen wordt verwacht dat zij de Monumentenadviescommissie optimaal informeren. Leden van historische verenigingen, architecten, aanvragers en overige betrokkenen zijn in de vergadering van harte welkom om hun zienswijze over het bouwplan aan de Monumentenadviescommissie kenbaar te maken.

Bijlage III

Aangesloten gemeenten en plantoelichters

Aalsmeer, Leo Kiep
Beemster, Hetty Pieters / Jaap van Zijp
Bennebroek, Rob Perquin
Castricum, Harry Venema
Diemen, Linda Kleijbeuker
Drechterland, Paul Heilig
Enkhuizen, Klaas Gorter
Harenkarspel, Linda Rinkel
Heemskerk, Alice van Wanum
Heemstede, John van Wanum
Koggenland, Cor Hoek
Medemblik, Lydia Mollema-Middelkoop
Muiden, Glenn Vlaun
Oostzaan, Marc Mooij
Ouder-Amstel, Hans van Putten
Purmerend, Evert Zoutman / Atie Schenk
Schermer, Kees Adema
Wervershoof, Johan Tromp
Wieringermeer, S.A. van Kampen
Wijdemerem, Tjerk Medemblik
Zeevang, Jaap van Zijp

Bijlage IV

Curriculum Vitae

DRS. MARIJKE BEEK (COMMISSIEELID)

Marijke Beek (1952) is architectuurhistoricus. Zij heeft ruime ervaring met onderzoek, publicaties en advies over historische architectuur en stedenbouw en over ontwerp, planning en beleid, waarbij rekening wordt gehouden met de historische karakteristiek ter plaatse. Op dat gebied heeft zij vele projecten gedaan in opdracht van rijk, provincies, gemeenten en particulieren. Marijke Beek is lid geweest van de Amsterdamse Monumentenraad en de Commissie voor Welstand en Monumenten in Amsterdam. Zij werkt zelfstandig, vaak samen met geograaf Marinus Kooiman in het samenwerkingsverband Beek & Kooiman Cultuurhistorie.

MARLOES VAN HAAREN (COMMISSIEELID)

Marloes van Haaren (1945) is architect BNA en heeft sedert 1972 haar eigen bureau. Haar werkterrein betreft in hoofdzaak de stadsvernieuwing en herstructureringsgebieden. Opdrachtgevers zijn voornamelijk woningbouwverenigingen. Recente opdrachten: Restauratie/renovatie van woningblokken van architect De Bazel rond het Zaandammerplein te Amsterdam en reconstructie van Dudok-woningen in de wijk Liebergen te Hilversum.

Nevenwerkzaamheden: Supervisor voor de bestaande bebouwing van de Gordel '20-'40 en de negentiende-eeuwse wijken in Amsterdam, met name ten behoeve van de subsidieregeling Beter Verbeteren.

DRS. DORINE VAN HOOGSTRATEN (VOORZITTER)

Dorine van Hoogstraten (1971) is als zelfstandig architectuurhistoricus gevestigd in Amstelveen. Zij doet onderzoek naar Nederlandse architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur van de negentiende en twintigste eeuw. Dat onderzoek resulteert in artikelen, rapporten, boeken en lezingen. Zo werkte ze aan publicaties over de architecten Ernest Groosman en Dirk Roosenburg en aan onderzoeksrapportages over

het Provinciaal Ziekenhuis te Santpoort en het Plantsoen van Kampen. Ook is ze plaatsvervangend lid van de Welstandscommissie van Amsterdam en docent architectuurgeschiedenis aan de Gerrit Rietveld Academie.

IR. NANETTE DE JONG (COMMISSIEELID)

Nanette de Jong (1962) deed, na haar studie aan de TU Delft, verschillende projecten in het buitenland als restauratiearchitect, onder andere voor UNESCO in Marokko.

Zij was vijf jaar werkzaam als monumentenadviseur bij het bureau Monumenten Amsterdam. Sinds 2003 is zij als restauratiearchitect verbonden aan de Werkgroep Restauratie, waar onderzoek naar het monument voorafgaand aan een restauratie centraal staat. Op dit moment werkt zij voor de *Urban Conservation* van Nairobi in Kenia.

IR. HANS KODDE (COMMISSIEELID)

Hans Kodde (1961) startte zijn eigen architectenbureau na zijn studie aan de Technische Universiteit Delft. Sindsdien heeft zijn bureau meegewerkt aan diverse grote restauraties waaronder de Amsterdamse Muiderpoort, de Ambtswoning van de burgemeester in Amsterdam, Heerlijkheid Loenen te Slijk-Ewijk en het Stadsdeelkantoor Westerpark te Amsterdam.

ANA VAN DER MARK MA (COMMISSIECOÖRDINATOR)

Ana van der Mark (1954) is architectuurhistoricus, gespecialiseerd in erfgoedbeheer. Zij werkt voor WZNH als beleidsmedewerker Monumenten. Tot haar takenpakket behoort onder meer het coördineren van de Monumentenadviescommissie en het onderzoek naar de Beschermd Stads- en Dorpsgezichten van Noord-Holland.

COLOFON

Tekst

Dorine van Hoogstraten

Ana van der Mark

Foto's

Ana van der Mark

Ontwerp

Piet Gerards Ontwerpers, Amsterdam

Druk

Calff & Meischke, Amsterdam

Uitgave

WZNH

Emmastraat 111

1814 DP Alkmaar

T 072 520 44 59

F 072 520 44 60

info@wznh.nu

www.wznh.nu

WZNH adviescommissie
voor ruimtelijke kwaliteit
Alkmaar, juni 2008

